

DZIENNIK USTAW

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

17 września

№ 84.

Rok 1931.

TREŚĆ:

PROTOKÓŁ

- Poz.:** 648—o klauzulach arbitrażowych, podpisany w Genewie dn. 24 września 1923 r. 1420
649—Oświadczenie rządowe z dnia 28 lipca 1931 r. w sprawie złożenia dokumentu ratyfikacyjnego protokołu o klauzulach arbitrażowych, podpisanego w Genewie dnia 24 września 1923 r. 1426

ROZPORZĄDZENIA RADY MINISTRÓW:

- Poz.:** 650—z dnia 24 sierpnia 1931 r. o zmianie granic powiatów hrubieszowskiego i tomaszowskiego w województwie lubelskim 1426
651—z dnia 24 sierpnia 1931 r. o utworzeniu gminy wiejskiej „Orłowo Morskie” w powiecie morskim, województwie pomorskim 1426
652—z dnia 24 sierpnia 1931 r. o zniesieniu gmin wiejskich Kobylanka Wielka, Kobylanka Panieńska i Linarczyk w powiecie grudziądzkim, województwie pomorskim 1429
653—z dnia 24 sierpnia 1931 r. o zniesieniu obszaru dworskiego Benice w powiecie krotoszyńskim, województwie poznańskim 1429
654—z dnia 24 sierpnia 1931 r. o zniesieniu obszaru dworskiego Bierzgłowo Zamek w powiecie toruńskim, województwie pomorskim 1429
655—z dnia 24 sierpnia 1931 r. o zniesieniu obszarów dworskich Bobrowniki 1/III i Bobrowniki II w powiecie ostrzeszowskim, województwie poznańskim 1429
656—z dnia 24 sierpnia 1931 r. o zniesieniu obszaru dworskiego Smoszew w powiecie krotoszyńskim, województwie poznańskim 1430
657—z dnia 24 sierpnia 1931 r. o zniesieniu obszaru dworskiego Tokary w powiecie kartuskim, województwie pomorskim 1430
658—z dnia 2 września 1931 r. w sprawie zmiany przepisów o należnościach za podróże służbowe, delegacje (odkomenderowania) i przeniesienia funkcjonarjuszów państwowych, sędziów i prokuratorów oraz wojskowych w kraju 1430

ROZPORZĄDZENIA MINISTRÓW:

- Poz.:** 659—Poczt i Telegrafów z dnia 23 maja 1931 r. w sprawie uzupełnienia taryfy telegraficznej 1431
660—Skarbu z dnia 26 sierpnia 1931 r. w sprawie zmiany w organizacji urzędów skarbowych oraz właściwości komisji szacunkowych do spraw podatków dochodowego i przemysłowego w okręgu administracyjnym izby skarbowej w Grudziądzu 1431
661—Skarbu, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa z dnia 31 sierpnia 1931 r. w sprawie częściowej zmiany taryfy celnej. 1432
662—Spraw Wewnętrznych z dnia 31 sierpnia 1931 r. o zniesieniu gmin wiejskich Chrość i Podborze w powiecie bocheńskim, województwie krakowskim 1433

OBWIESZCZENIA PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ:

- Poz.:** 663—z dnia 16 sierpnia 1931 r. o sprostowaniu omyłek w wykazie nieruchomości majątków państwowych, stanowiącym załącznik do rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 30 grudnia 1924 r. o sprzedaży niektórych nieruchomości majątków państwowych 1433
664—z dnia 16 sierpnia 1931 r. o sprostowaniu błędu w rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 4 czerwca 1927 r. o ochronie rynku pracy. 1434

648.

P R O T O K Ó Ł

o klauzulach arbitrażowych, podpisany w Genewie dn. 24 września 1923 r.

(Ratyfikowany zgodnie z ustawą z dnia 18 marca 1931 r. — Dz. U. R. P. Nr. 42, poz. 372).

Przekład.

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ,

MY, IGNACY MOŚCICKI,

PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ,

wszem wobec i każdemu z osobna, komu o tem wie-
dzieć należy, wiadomem czynimy:Dnia dwudziestego czwartego września tysiąc
dziewięćset dwudziestego trzeciego roku podpisany
został w Genewie protokół o klauzulach arbitrażo-
wych w następującem brzmieniu dosłownem:

AU NOM DE LA RÉPUBLIQUE DE POLOGNE,

NOUS, IGNACY MOŚCICKI,

PRÉSIDENT DE LA RÉPUBLIQUE DE POLOGNE.

à tous ceux qui ces présentes Lettres verront,
Salut:Un Protocole relatif aux clauses d'Arbitrage
ayant été signé à Genève le vingt quatre septembre
mil neuf cent vingt trois, Protocole dont la teneur
suit:

P R O T O K Ó Ł

o klauzulach arbitrażowych, Ge-
newa, dn. 24 września 1923 roku.Zarejestrowany dn. 28 lipca 1924 r.,
jako prawomocny.Niżej podpisani, należycie u-
pełnomocnieni, oświadczają, iż
przyjmują w imieniu Krajów, któ-
re reprezentują, następujące po-
stanowienia:

1. Każde z Państw umawiają-
cych się uznaje pomiędzy strona-
mi podlegającemi prawodawstwu
oddzielnych Państw umawiają-
cych się prawomocność kompro-
misu, a także klauzuli kompromi-
sowej, przez którą kontrahenci
zobowiązują się, w kwestiach
handlowych, a także we wszel-
kich innych kwestiach mogących
podlegać uregulowaniu drogą ar-
bitrażu na mocy kompromisu,
poddawać w całości lub w części
spory, które mogłyby wyniknąć
z tegoż kontraktu, arbitrażowi,
nawet wtedy, gdy taki arbitraż ma
mieć miejsce w innym kraju niż
ten, którego prawodawstwu pod-
lega każda ze Stron umawiają-
cych się.

Każde Państwo umawiające
się zachowuje sobie swobodę o-
graniczenia powyższego zobowią-
zania do kontraktów, które są
uznane jako handlowe przez jego
własne prawodawstwo. Państwo
umawiające się, które zrobi uży-
tek z tego uprawnienia, zawiado-
mi o tem Sekretarza Generalnego

P R O T O C O L E

Relatif aux clauses d'arbitrage,
Genève, le 24 septembre 1923.Enregistré le 28 juillet 1924, par
suite de son entrée en vigueur.Les soussignés dûment autori-
sés, déclarent accepter, au nom
des pays qu'ils représentent, les
dispositions suivantes:

1. Chacun des États contrac-
tants reconnaît la validité, entre
parties soumises respectivement
à la juridiction d'États contrac-
tants différents, du compromis
ainsi que de la clause compromi-
ssoire par laquelle les parties à
un contrat s'obligent, en matière
commerciale ou en toute autre
matière susceptible d'être réglée
par voie d'arbitrage par compromi-
s, à soumettre en tout ou partie
les différends qui peuvent surgir
dudit contrat, à un arbitrage
même si ledit arbitrage doit avoir
lieu dans un pays autre que celui
à la juridiction duquel est soumi-
se chacune des parties au contrat.

Chaque État contractant se
réserve la liberté de restreindre
l'engagement visé ci-dessus aux
contrats qui sont considérés com-
me commerciaux par son droit
national. L'État contractant qui
fera usage de cette faculté en
avisera le Secrétaire général de la
Société des Nations aux fins de

P R O T O C O L

On arbitration clauses,
Geneva, September 24, 1923.Registered July 28, 1924 following
its entry into force.The undersigned, being duly
authorised, declare that they ac-
cept, on behalf of the countries
which they represent the follo-
wing provisions:

1. Each of the Contracting
States recognises the validity of
an agreement whether relating to
existing or future differences bet-
ween parties subject respectively
to the jurisdiction of different
Contracting States by which the
parties to a contract agree to
submit to arbitration all or any
differences that may arise in con-
nection with such contract rela-
ting to commercial matters or to
any other matter capable of sett-
lement by arbitration, whether or
not the arbitration is to take pla-
ce in a country to whose jurisdic-
tion none of the parties is subject.

Each Contracting State reser-
ves the right to limit the obliga-
tion mentioned above to contracts
which are considered as commer-
cial under its national law. Any
Contracting State which avails
itself of this right will notify the
Secretary-General of the League
of Nations, in order that the other

Ligi Narodów celem zawiadomienia o tem innych Państw umawiających się.

2. Procedura arbitrażowa oraz ukonstytuowanie się Trybunału arbitrażowego regulowane jest stosownie do woli stron i przez prawa kraju, na którego terytorjum arbitraż ma miejsce.

Państwa umawiające się zobowiązują się ułatwiać czynności procesowe, które mają się odbywać na ich terytorjum, stosownie do przepisów, które według ich prawodawstwa regulują postępowanie arbitrażowe na mocy kompromisu.

3. Każde Państwo kontraktujące zobowiązuje się zabezpieczyć wykonanie przez swoje władze i stosowanie do przepisów swojego prawodawstwa wyroków arbitrażowych wydanych na jego terytorjum na mocy poprzednich artykułów.

4. Sądy Państw umawiających się, którym przedłożono spór odnoszący się do kontraktu zawartego między osobami wskazanymi w art. pierwszym i zawierającego kompromis lub klauzulę kompromisową, ważne w myśl brzmienia tegoż artykułu, i mogące podlegać zastosowaniu, odesła zainteresowanych, na prośbę jednego z nich, do decyzji arbitrow.

To odesłanie nie przesądza kwestji kompetencji sądów w wypadku, gdy dla jakiegokolwiek powodu, kompromis, klauzula kompromisowa lub arbitraż upadają lub stają się nieobowiązujące.

5. Protokół niniejszy, który będzie otwarty do podpisu wszystkich Państw, zostanie ratyfikowany. Dokumenty ratyfikacyjne zostaną złożone w jak najkrótszym czasie Sekretarzowi Generalnemu Ligi Narodów, który zawiadomi o ich złożeniu wszystkie Państwa podpisujące.

6. Protokół niniejszy uzyska moc obowiązującą z chwilą złożenia przynajmniej dwóch ratyfikacji. Następnie protokół będzie obowiązywał każde z Państw umawiających się w miesiąc po notyfikacji przez Sekretarza Generalnego Ligi o złożeniu dokumentów ratyfikacyjnych przez dane Państwo.

communication aux autres États contractants.

2. La procédure de l'arbitrage, y compris la constitution du tribunal arbitral, est réglée par la volonté des parties et par la loi du pays sur le territoire duquel l'arbitrage a lieu.

Les États contractants s'engagent à faciliter les actes de procédure qui doivent intervenir sur leur territoire, conformément aux dispositions réglant, d'après leur législation, la procédure d'arbitrage par compromis.

3. Tout État contractant s'engage à assurer l'exécution, par ses autorités et conformément aux dispositions de sa loi nationale, des sentences arbitrales rendues sur son territoire en vertu des articles précédents.

4. Les tribunaux des États contractants, saisis d'un litige relatif à un contrat conclu entre personnes visées à l'article premier et comportant un compromis ou une clause compromissoire valable en vertu dudit article et susceptible d'être mis en application, renverront les intéressés, à la demande de l'un d'eux, au jugement des arbitres.

Ce renvoi ne préjudicie pas à la compétence des tribunaux au cas où, pour un motif quelconque, le compromis, la clause compromissoire ou l'arbitrage sont devenus caducs ou inopérants.

5. Le présent protocole, qui restera ouvert à la signature de tous les États, sera ratifié. Les ratifications seront déposées aussitôt que possible auprès du Secrétaire général de la Société des Nations qui en notifiera le dépôt à tous les États signataires.

6. Le présent Protocole entrera en vigueur aussitôt que deux ratifications auront été déposées. Ultérieurement, ce Protocole entrera en vigueur, pour chaque État contractant, un mois après la notification, par le Secrétaire général de la Société, du dépôt de sa ratification.

Contracting States may be so informed.

2. The arbitral procedure, including the constitution of the Arbitral Tribunal, shall be governed by the will of the parties and by the law of the country in whose territory the arbitration takes place.

The Contracting States agree to facilitate all steps in the procedure which require to be taken in their own territories, in accordance with the provisions of their law governing arbitral procedure applicable to existing differences.

3. Each Contracting State undertakes to ensure the execution by its authorities and in accordance with the provisions of its national laws of arbitral awards made in its own territory under the preceding articles.

4. The Tribunals of the Contracting Parties, on being seized of a dispute regarding a contract made between persons to whom Article 1 applies and including an Arbitration Agreement whether referring to present or future differences which is valid in virtue of the said article and capable of being carried into effect, shall refer the Parties on the application of either of them to the decision of the Arbitrators.

Such reference shall not prejudice the competence of the judicial tribunals in case the agreement or the arbitration cannot proceed or becomes inoperative.

5. The present Protocol, which shall remain open for signature by all States, shall be ratified. The ratifications shall be deposited as soon as possible with the Secretary-General of the League of Nations, who shall notify such deposit to all the Signatory States.

6. The present Protocol will come into force as soon as two ratifications have been deposited. Thereafter it will take effect, in the case of each Contracting State, one month after the notification by the Secretary-General of the deposit of its ratification.

7. Protokół niniejszy może być wypowiedziany przez każde z Państw umawiających się zapomocą uprzedniego oświadczenia złożonego na rok przedtem. Wypowiedzenie nastąpi przez odpowiednią notyfikację skierowaną do Sekretarza Generalnego Ligi Narodów. Tenże natychmiast przesła wszystkim innym Państwom podpisanym egzemplarze tej notyfikacji z oznaczeniem daty jej otrzymania. Wypowiedzenie wejdzie w życie w rok po dacie złożenia notyfikacji Sekretarzowi Generalnemu. Jest ważne dla tego Państwa, które je notyfikowało.

8. Państwa umawiające się będą miały swobodę oświadczenia, że przyjęcie przez nie niniejszego protokołu nie rozciąga się na całość lub na jedną z części terytorjów wymienionych poniżej, a mianowicie: kolonij, posiadłości i terytorjów zamorskich, protektoratów lub terytorjów mandatowych. Te Państwa będą mogły w następstwie zgłosić przystąpienie oddzielne do protokołu, w imieniu jakiegokolwiek z terytorjów w ten sposób wyłączonych. Przystąpienia będą w możliwie najkrótszym czasie komunikowane Sekretarzowi Generalnemu Ligi Narodów, który zanotyfikuje je wszystkim Państwom podpisującym i przystąpienia uzyskają moc obowiązującą w miesiąc po ich notyfikacji przez Sekretarza Generalnego wszystkim Państwom podpisującym.

Państwa umawiające się będą mogły także wypowiadać protokół oddzielnie w imieniu jakiegokolwiek z terytorjów wyżej wymienionych. Artykuł 7-my może być zastosowany do takiego wypowiedzenia.

Kopja poświadczona protokołu niniejszego będzie przesłana przez Sekretarza Generalnego wszystkim Państwom umawiającym się.

Sporządzono w Genewie dwudziestego czwartego dnia miesiąca września, tysiąc dziewięćset dwudziestego trzeciego roku, w jednym egzemplarzu, którego teksty angielski i francuski będą jednakowo wiarygodne i który będzie złożony w archiwach Ligi Narodów.

7. Le présent Protocole pourra être dénoncé par tout État contractant moyennant préavis d'un an. La dénonciation sera effectuée par une notification adressée au Secrétaire général de la Société des Nations. Celui-ci transmettra immédiatement à tous les autres États signataires des exemplaires de cette notification, en indiquant la date de réception. La dénonciation prendra effet un an après la date de notification au Secrétaire général. Elle ne sera valable que pour l'État contractant qui l'aura notifiée.

8. Les États contractants seront libres de déclarer que leur acceptation du présent Protocole ne s'étend pas à l'ensemble ou à une partie des territoires ci-après mentionnés, à savoir: colonies, possessions ou territoires d'outre-mer, protectorats ou territoires sur lesquels ils exercent un mandat.

Ces États pourront, par la suite, adhérer au Protocole séparément, pour l'un quelconque des territoires ainsi exclus. Les adhésions seront communiquées aussitôt que possible au Secrétaire général de la Société des Nations qui les notifiera à tous les États signataires et elles prendront effet un mois après leur notification par le Secrétaire général à tous les États signataires.

Les États contractants pourront également dénoncer le Protocole séparément pour l'un quelconque des territoires visés ci-dessus. L'article 7 est applicable à cette dénonciation.

Une copie certifiée conforme du présent Protocole sera transmise par le Secrétaire général à tous les États contractants.

Fait à Genève, le vingt-quatrième jour de septembre, mil neuf cent vingt-trois en un seul exemplaire, dont les textes anglais et français feront également foi, et qui restera déposé dans les archives de la Société des Nations.

7. The present Protocol may be denounced by any Contracting State on giving one year's notice. Denunciation shall be effected by a notification addressed to the Secretary-General of the League, who will immediately transmit copies of such notification to all the other Signatory States and inform them of the date on which it was received. The denunciation shall take effect one year after the date on which it was notified to the Secretary-General, and shall operate only in respect of the notifying State.

8. The Contracting States may declare that their acceptance of the present Protocol does not include any or all the undermentioned territories: that is to say their colonies, overseas possessions or territories, protectorates or the territories over which they exercise a mandate.

The said States may subsequently adhere separately on behalf of any territory thus excluded. The Secretary-General of the League of Nations shall be informed as soon as possible of such adhesions. He shall notify such adhesions to all Signatory States. They will take effect one month after the notification by the Secretary-General to all Signatory States.

Tre Contracting States may also denounce the Protocol separately on behalf of any of the territories referred to above. Article 7 applies to such denunciation.

A certified copy of the present Protocol will be transmitted by the Secretary-General to all the Contracting States.

Done at Geneva on the twenty-fourth day of September, one thousand nine hundred and twenty-three, in a single copy, of which the French and English texts are both authentic, and which will be kept in the archives of the Secretariat of the League.

Zgodnie z drugim paragrafem artykułu pierwszego, Belgja zastrzeża sobie możność ograniczenia zobowiązania, wskazanego w pierwszym paragrafie artykułu 1°, do umów, które uważane są przez jej prawo krajowe jako handlowe.

Paul Hymans
I-y Delegat Belgji.

V. Sidzikauskas
I-y Delegat Litwy.

A. Michalakopoulos
Delegat Grecji.
(z zastrzeżeniem art. 1).

Robert Cecil
pierwszy Delegat Imperjum Brytyjskiego.

Oświadczam, że mój podpis tyczy się tylko Wielkiej Brytanji i Półn. Irlandji, i, że zatem nie obejmuje żadnej z kolonij, posiadłości zamorskich lub protektoratów pod suwerennością lub zwierzchnością Jego Brytyjskiej Mości, ani żadnego z terytorjów co do którego Rząd Jego Brytyjskiej Mości wykonywa mandat.

Afranio de Mello Franco
Delegat Brazylii.

Juan J. Amezaga
B. Fernandez y Medina
(Urugwaj).

W zastosowaniu ustępu 2 artykułu 1° niniejszej konwencji, Rząd Francuski zastrzeża sobie możność ograniczenia zobowiązania, przewidzianego w tym artykule, do umów, które są uznane jako handlowe przez jego prawo krajowe.

Na mocy artykułu 8 niniejszej konwencji, Rząd Francuski oświadcza, że przyjęcie przezeń niniejszego protokołu nie rozciąga się na kolonie, posiadłości lub terytorja zamorskie, ani na protektoraty lub terytorja, nad którymi Francja wykonywa mandat.

G. Hanotaux
R. A. Amador
Delegat Panamy.

Gabrasso
(za Włochy).

Księstwo Monaco zastrzeża sobie możność ograniczenia swego zobowiązania do umów, które są uznane jako handlowe przez jego prawo krajowe.

Za Księstwo Monaco
d. 29.III. 24
R. Elles-Privat

Gottfried Aschmann
(za Niemcy).

W Imieniu Królewskiego Rządu Rumuńskiego podpisuję niniejszą konwencję z zastrzeżeniem, że

Conformément au second paragraphe de l'article 1-er, la Belgique se réserve la liberté de restreindre aux contrats qui sont considérés comme commerciaux par son droit national, l'engagement visé au premier paragraphe de l'article 1-er.

Paul Hymans
1-er Délégué de la Belgique.

V. Sidzikauskas
premier délégué de la Lithuanie.

A. Michalakopoulos
délégué de la Grèce
(avec la réserve de l'art. 1-er).

Robert Cecil
first delegate of the British Empire.

I declare that my signature applies only to Great Britain & Northern Ireland & consequently does not include any of the colonies, overseas possessions or protectorates under His Britannic Majesty's sovereignty or authority or any territory in respect of which His Majesty's Govt. exercises a mandate.

Afranio de Mello Franco
Délégué du Brésil.

Juan J. Amezaga
B. Fernandez y Medina
(Uruguay).

Par application de l'alinéa 2 de l'article 1-er de la présente Convention, le Gouvernement français se réserve la liberté de restreindre l'engagement prévu audit article, aux contrats qui sont déclarés commerciaux par son droit national.

En vertu de l'article 8 de la présente Convention, le Gouvernement français déclare que son acceptation du présent Protocole ne s'étend pas aux colonies, possessions ou territoires d'outre-mer, non plus qu'aux protectorats ou territoires sur lesquels la France exerce un mandat.

G. Hanotaux
R. A. Amador
(Délégué de Panama).

Gabrasso
(pour l'Italie).

La Principauté de Monaco se réserve la liberté de restreindre son engagement aux contrats qui sont déclarés commerciaux par son droit national.

Pour la Principauté de Monaco
le 29. III. 24
R. Elles-Privat

Gottfried Aschmann
(pour l'Allemagne).

Au nom du Gouvernement Royal roumain, je signe la présente Convention avec la réserve que le

Rząd Królewski będzie mógł w każdym wypadku ograniczyć zobowiązania, przewidziane w artykule 1-ym, ust. II do umów, które są uznane za handlowe przez jego prawo krajowe.

N. P. Comnène
(za Rumunję).

Na mocy artykułu 8 niniejszego protokołu Rząd Japoński oświadcza, że przyjęcie przezeń niniejszego protokołu nie rozciąga się do jego terytorjów, wymienionych poniżej: — Chosen, Taiwan, Karafuto, dzierzawionego terytorjum Kwantungu, terytorjów, nad którymi Japonja wykonywa mandat.

K. Ishii
Za Japonję.

W zastosowaniu ustępu drugiego, artykułu pierwszego niniejszego protokołu, Rząd Jego Królewskiej Mości Króla Hiszpanji zastrzega sobie możliwość ograniczenia zobowiązania, przewidzianego w tym artykule do umów, które byłyby uznane za handlowe przez jego prawo krajowe.

Na mocy artykułu ósmego protokołu, Rząd Jego Królewskiej Mości Króla Hiszpanji oświadcza, że przyjęcie przezeń niniejszego protokołu nie rozciąga się do posiadłości hiszpańskich w Afryce ani do terytorjów pod protektoratem hiszpańskim w Maroku.

30 sierpnia 1924.

J. Quiñones de León

Rząd Holandji zastrzega sobie możliwość ograniczenia zobowiązania, wskazanego w pierwszym paragrafie artykułu pierwszego do umów, które uznane są za handlowe przez prawo holenderskie.

Oprócz tego, oświadcza on swoje zapatrywanie, że uznanie w zasadzie ważności klauzul arbitrażowych nie narusza w niczem postanowień ograniczających, które znajdują się obecnie w ustawodawstwie holenderskiem, ani prawa wprowadzenia do niego w przyszłości innych ograniczeń.

Holandja. Za Królestwo w Europie.
W. Doude van Troostwijk

Heikki Renvall
Za Finlandję.

Podpisując Protokół, sporządzony w Genewie 24 września 1923 r., w sprawie klauzul arbitrażowych, ja, niżej podpisany, Przedstawiciel Rządu Duńskiego przy Sekretarjacie Ligi Narodów, oświadczam co się tyczy artykułu 3 co następuje: Według prawa duńskiego orzeczenia arbitrażowe, wydane przez trybunał arbitrażowy, nie są wykonalne niezwłocznie, ale jest koniecznym, w każdym wypadku, aby stały się wykonalnymi, zwrócić się do sądów zwykłych. W toku postępowania przed temi sądami orzeczenie arbitrażowe będzie jednak przyjęte ogólnie bez dalszego rozpatrywania, jako podstawa do

Gouvernement Royal pourra en toute occurrence restreindre l'engagement prévu à l'art. 1-er alinéa II aux contrats qui sont déclarés commerciaux par son droit national.

N. P. Comnène
(pour la Roumanie).

En vertu de l'article 8 du présent Protocole le Gouvernement japonais déclare que son acceptation du présent Protocole ne s'étend pas à ses territoires ci-après mentionnés: — Chosen, Taiwan, Karafuto, le territoire de bail de Kwantung, les territoires sur lesquels le Japon exerce son mandat.

K. Ishii
Pour le Japon.

Par application de l'alinéa deux de l'article premier du présent Protocole le Gouvernement de Sa Majesté le Roi d'Espagne se réserve la liberté de restreindre l'engagement prévu audit article aux contrats qui seraient considérés comme commerciaux par son droit national.

En vertu de l'article huit du Protocole, le Gouvernement de sa Majesté le Roi d'Espagne déclare que son acceptation du présent Protocole ne s'étend pas aux possessions espagnoles en Afrique ni aux territoires du protectorat espagnol au Maroc.

30 août 1924.

J. Quiñones de León

Le Gouvernement des Pays-Bas se réserve la liberté de restreindre l'engagement visé au premier paragraphe de l'article premier aux contrats qui sont considérés comme commerciaux par le droit néerlandais.

En outre il déclare son point de vue que la reconnaissance en principe de la validité des clauses d'arbitrage ne porte nullement atteinte aux dispositions restrictives qui se trouvent actuellement dans la législation néerlandaise, ni au droit d'y introduire d'autres restrictions à l'avenir.

Fays-Bas. Pour le Royaume en Europe.
W. Doude van Troostwijk

Heikki Renvall
Pour la Finlande.

En signant le Protocole, fait à Genève le 24 septembre 1923, relatif aux clauses d'arbitrage, je, soussigné, Représentant du Gouvernement danois auprès du Secrétariat de la Société des Nations, déclare relativement à l'article 3 ce qui suit: D'après le droit danois les sentences arbitrales rendues par un tribunal d'arbitrage ne sont pas immédiatement exigibles, mais il est nécessaire, dans chaque cas, pour les rendre exigibles, de s'adresser aux tribunaux ordinaires. Au cours des procédés devant ces tribunaux la sentence arbitrale sera cependant admise généralement sans examen ultérieur comme

wyroku ostatecznego w sprawie. — Z zastrzeżeniem ratyfikacji.

Genewa, 30 maja 1924.

Za Danję:
A. Oldenburg

Za Norwegję, 5 sierpnia 1924.
Chr. L. Lange

Za Związek Szwajcarski, 10 września 1924.
Motta

W zastosowaniu ustępu 2 artykułu 1 niniejszego protokołu, Rząd Łotewski zastrzega sobie możliwość ograniczenia zobowiązania, przewidzianego w tym artykule, do umów, które są uznane za handlowe przez jego prawo krajowe.

Za Łotwę, 12 września 1924.
L. Seja

Za Salvador, 13 września 1924.
J. Gustavo Guerrero

Za Chili, 16 września 1924.
Armando Quezada A.
E. Villegas

Holandja. Za trzy terytoria zamorskie, Indje Holenderskie, Surinam i Curaçao.

Rząd Holenderski zastrzega sobie możliwość ograniczenia zobowiązania, wskazanego w pierwszym paragrafie artykułu pierwszego do umów, które uważane są za handlowe przez prawo holenderskie. Oprócz tego, oświadcza swoje zapatrywanie, że „uznanie w zasadzie ważności klauzul arbitrażowych nie dotyka w niczem postanowień ograniczających, które znajdują się obecnie w ustawodawstwach tych terytoriów, ani prawa wprowadzenia do nich w przyszłości innych ograniczeń”.

W. Doude van Troostwijk
20 września 1924.

Za Paragwaj, Genewa, dn. 29 września 1924.

Za Austrię, Genewa, dn. 24 listopada 1924.
E. Pflügl

Podpisując ten protokół Rząd Syjamski czyni to z zastrzeżeniem, że nie przyjmuje przez to samo żadnego zobowiązania do przeprowadzenia postanowień tej konwencji, któreby naruszały obecne lub przyszłe klauzule traktatowe, udzielające cudzoziemcom zwolnienie z pod jurysdykcji syjamskiej.

Phya Sanpakitch Preecha
19 maja 1925.

W imieniu Rządu Rzeczypospolitej Polskiej podpisuję niniejszy protokół z zastrzeżeniem, że zgodnie z ustępem 2 artykułu pierwszego, zobowiązanie, przewidziane w tym artykule, stosować się będzie jedynie do umów, które uznane są jako handlowe przez prawo krajowe polskie.

Genewa, 22 września 1925.

Kajetan D. Morawski

base pour le jugement définitif de l'affaire. — Sauf ratification.

Genève, le 30 mai 1924.

Pour le Danemark:
A. Oldenburg

Pour la Norvège, le 5 août 1924.
Chr. L. Lange

Pour la Confédération Suisse, le 10 septembre 1924.
Motta

Par application de l'alinéa 2 de l'article 1-er du présent Protocole, le Gouvernement letton se réserve la liberté de restreindre l'engagement prévu dans ledit article aux contrats qui sont déclarés commerciaux par son droit national.

Pour la Lettonie, le 12 septembre 1924.
L. Seja

J. Gustavo Guerrero
Pour le Salvador, le 13 septembre 1924.

Pour le Chili, le 16 septembre 1924.
Armando Quezada A.
E. Villegas

Pays-Bas. Pour les trois territoires d'outre-mer, Indes Néerlandaises, Surinam et Curaçao.

Le Gouvernement néerlandais se réserve la liberté de restreindre l'engagement visé au premier paragraphe de l'article premier aux contrats qui sont considérés comme commerciaux par le droit néerlandais. En outre il déclare son point de vue „que la reconnaissance en principe de la validité des clauses d'arbitrage ne porte nullement atteinte aux dispositions restrictives qui se trouvent actuellement dans les législations de ces territoires, ni au droit d'y introduire d'autres restrictions à l'avenir”.

W. Doude van Troostwijk
20 septembre 1924.

Pour le Paraguay, Genève, le 29 septembre 1924.
R. V. Caballero

Pour l'Autriche, Genève, le 24 novembre 1924.
E. Pflügl

The Siamese Government in signing this Protocol does so under reservation that it thereby assumes no obligation to enforce the provisions of this Convention in violation of existing or future Treaty provisions granting to Foreigners exemption from Siamese jurisdiction.

Phya Sanpakitch Preecha
19th May 1925.

Au nom du Gouvernement de la République de Pologne je signe le présent Protocole avec la réserve que conformément à l'alinéa 2 de l'article premier l'engagement prévu audit article s'appliquera uniquement aux contrats qui sont déclarés commerciaux par le droit national polonais.

Genève, le 22 septembre 1925.

Gaëtan D. Morawski

Zaznajomiwszy się z powyższym protokołem uznaliśmy go i uznajemy za słuszny zarówno w całości jak i każde z zawartych w nim postanowień; oświadczamy, że jest on przyjęty, ratyfikowany i potwierdzony i przyrzekamy, że będzie niezmiennie zachowywany.

Na dowód czego, wydaliśmy akt niniejszy, opatrzony pieczęcią Rzeczypospolitej.

W Warszawie, dnia 21 maja 1931 r.

(—) *I. Mościcki*

Przez Prezydenta Rzeczypospolitej
Prezes Rady Ministrów:

(—) *W. Sławek*

Minister Spraw Zagranicznych:

(—) *August Zaleski*

L. S.

Après avoir vu et examiné ledit Protocole, Nous l'avons approuvé et approuvons en toutes et chacune des dispositions qui y sont contenues; déclarons qu'il est accepté, ratifié et confirmé, et promettons, qu'il sera inviolablement observé.

En Foi de Quoi Nous avons donné les Présentes, revêtues du Sceau de la République.

À Varsovie, le 21 mai 1931.

(—) *I. Mościcki*

Par le Président de la République
Le Président du Conseil des Ministres:

(—) *W. Sławek*

Le Ministre des Affaires Étrangères:

(—) *August Zaleski*

L. S.

649.

OSWIADCZENIE RZĄDOWE

z dnia 28 lipca 1931 r.

w sprawie złożenia dokumentu ratyfikacyjnego protokołu o klauzulach arbitrażowych, podpisanego w Genewie dnia 24 września 1923 r.

Podaje się niniejszem do wiadomości, że w wykonaniu art. 5 protokołu o klauzulach arbitrażowych, podpisanego w Genewie dnia 24 września 1923 r., złożenie dokumentu ratyfikacyjnego nastąpiło w Genewie dn. 26 czerwca 1931 r. w imieniu Rządu Polskiego.

Minister Spraw Zagranicznych: *August Zaleski*

650.

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 24 sierpnia 1931 r.

o zmianie granic powiatów hrubieszowskiego i tomaszowskiego w województwie lubelskim.

Na podstawie art. 1 i 2 ustawy z dnia 7 lipca 1921 r. w przedmiocie dokonywania zmian granic powiatów na obszarach b. dzielnic rosyjskiej i austriacko-węgierskiej, jak również dokonywania na obszarze b. dzielnic austriacko-węgierskiej zmian obszaru działania samorządowych reprezentacji powiatowych (Dz. U. R. P. Nr. 64, poz. 400) zarządza się co następuje:

§ 1. Z gminy wiejskiej Telatyn w powiecie tomaszowskim, województwie lubelskim wyłącza się kolonję Borsuk i włącza się ją do gminy wiejskiej Mircze w powiecie hrubieszowskim, w temże województwie.

§ 2. Wykonanie niniejszego rozporządzenia porucza się Ministrowi Spraw Wewnętrznych.

§ 3. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 października 1931 r.

Prezes Rady Ministrów: *A. Prystor*

Minister Spraw Wewnętrznych: *Bronisław Pieracki*

Minister Sprawiedliwości: *Czesław Michałowski*

Minister Skarbu: *Jan Piłsudski*

651.

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 24 sierpnia 1931 r.

o utworzeniu gminy wiejskiej „Orłowo Morskie” w powiecie morskim, województwie pomorskim.

Na podstawie art. 104 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 19 stycznia 1928 r.